

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.182/2022/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Horváth Z. Péter Ügyvédi Iroda (Cím11 ügyintéző: dr. Horváth Z. Péter ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a Jaczkovics Ügyvédi Iroda (Cím13 ügyintéző: dr. Hegedűs Eszter ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezmények iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 9.M.70.959/2021/26. számú ítélete ellen az alperes 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 130.000 (százharmincezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 416.000 (négy száz tizenhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. április 29-én kelt 9.M.70.959/2021/26. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.200.000 forint kártérítést és ennek késedelmi kamatát, valamint 267.700 perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 49.500 forint eljárási illeték viselésére, és megállapította, hogy a fennmaradó 312.480 forint illetéket az állam viseli, továbbá kötelezte az alperest 21.266 forint, míg a felperest 4.050 forint tanúdíj viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint felperesi jogelőd - felperesi jogelőd – 1999. augusztus 2-től állt közalkalmazotti jogviszonyban egyetemi tanári munkakörben az alperes jogelődjénél, majd az alperesnél. Ennek keretében az alperes Karán nappali és levelező tagozaton, alap és mesterképzés szakon, valamint a Iskolában több tárgyat oktatott és kurzust vezetett. Munkáját több szakmai és állami elismeréssel díjazták. 2018. november 26-án kelt minősítések 90 %-os eredménnyel „kiválóan alkalmas” értékelést kapott, a hallgatók oktatói tevékenységét döntő többségben „kiváló” és „jó” minősítéssel értékelték.

[3] A Társaság felperesi jogelődöt a 2017 júliusában indult „projekt neve” projektben külső résztvevőként kérte fel előadás megtartására a zárókonferencián, és 2019 januárjában arra, hogy a projekt záró rendezvényének megtartására az alperes épületében kerülhessen sor. Ehhez a felperes a terem foglalása érdekében előkészületeket tett, 2019. január 28-án a tudományos és nemzetközi dékán-helyettest tájékoztatta a rendezvénnyel kapcsolatban. Válaszában a dékán-helyettes azt közölte, hogy nem látja akadályát a konferencia megtartásának az egyetem területén, de kiemelte, hogy az nem ütközhet más kari rendezvénybe, és feltétele, hogy szabad legyen a terem. Kérte e körben a személyes egyeztetést a részletekről, illetve hivatalvezető hivatalvezetőnek is átküldte a rendezvényre vonatkozó tájékoztatást.

[4] Az alperes rektora 2019. szeptember 5-én belső vizsgálatot rendelt el a rendezvényszervezéssel összefüggésben. Másnap tájékoztatta a Társaság vezetőjét arról, hogy az egyetem nem tud helyet biztosítani a rendezvénynek, mert a felperesi jogelőd a hivatali út betartását megkerülve foglalta le a termet, a rendezvényről az egyetem vezetésének és a kar dékánjának nem volt tudomása. Ebben a levélben a rektor azt is rögzítette, hogy természetesen a hallgatók részvételére számíthatnak az eseményen. A Társaság az alperes rektorától engedélyt kért és kapott arra, hogy az érdeklődő hallgatók részt vegyenek a rendezvényen. A rektor 2022. szeptember 22-én levélben közölte a Társaság szervezőivel, hogy a konferencia regisztrációs linkjét és a programot a Kar illetékeseinek továbbította.

[5] A hallgatók nagyobb számú részvétele érdekében a felperesi jogelőd felkérte 2019. szeptember 20-án szóban, majd 21-én írásban is dr. tanulmányi osztály vezető, az alperes tanulmányi osztályának vezetőjét, hogy a közleményt a Neptun rendszerben a hallgatók számára tegye közzé. A rendészttudományi kar dékánjával történt egyeztetést követően ezt a kérést dr. tanú4 nem teljesítette, arról a felperesi jogelődöt nem értesítette. A 2019. szeptember 26-27-én megtartott „projekt neve” konferencián az alperes hallgatói nem vettek részt.

[6] A felperesi jogelőd 2019. szeptember 27-én 12:15 körül munkatárs1-től, a tanulmányi osztály munkatársától tudomást szerzett arról, hogy dr. tanú4 nem járult hozzá a közlemény közzétételéhez. Ezt követően az alperesi ebédlőben tanú2, tanú3 Éva jelenlétében a felperesi jogelőd elégedetlenségét fejezte ki a közlemény kiküldésének elmaradása miatt dr. tanú4-nak, aki arról tájékoztatta, hogy a dékán nem engedélyezte a rendezvény közzétételét. A felperesi jogelőd indulatosan nehezményezte azt, hogy a dékán a közzétételt letiltotta, annak ellenére, hogy rektor engedélyezte a hallgatók részvételét a rendezvényen, és kijelentette, hogy „Kapja be a dékán!”. Ezt követően a jelenlévőktől bocsánatot kért kijelentései miatt. Ekkor az ebédlőben többen tartózkodtak, de a felperesi jogelőd kijelentését nem hallották.

[7] tanú2 dékáni hivatalvezető 2019. szeptember 30-án, tanú3 2019. október 1-jén feljegyzésben tájékoztatta a dékánt az ebédlőben történt eseményekről.

[8] Dr. tanú4 ezredes 2019. október 2-án készített jelentést tanú2 utasítására. Ebben rögzítette, hogy a 2019. szeptember 16-ai héten a felperesi jogelőddel folytatott beszélgetés során szerzett tudomást a „téma neve” témájú konferenciáról, ekkor ajánlotta a felperesi jogelődnek, hogy rövid ismertetőt ki tud küldeni Neptun üzenetben a kari hallgatóknak. A felperesi jogelőd ennek megfelelően, részére és a Neptun adminisztrátori feladatokat ellátó munkatárs1-nek e-mailben megküldte a kiküldendő felhívást és a rendezvény meghívóját. Ezt tanulmányozva észlelte, hogy a rendezvény külsős és oktatási időszakot érint, ezért a tudományos-dékánhelyetessel egyeztetve az a javaslat született, hogy ne kerüljön kiküldésre a felhívás, majd mindezt a dékán is megerősítette. Ezt követően került sor a 2019. szeptember 27-i eseményekre az ebédlőben. A felperesi jogelőd elnézést kért ezt követően a feldúlt viselkedésért.

[9] Az alperes dékánja 2019. október 1-jén a rektor részére feljegyzést készített a 2019. szeptember 27-i eseményekről, és utalt arra, hogy a felperesi jogelőd elmúlt évekbeli tevékenysége miatt a további érdemi együttműködést már nehezen tudja elképzelni, mivel erőszakos és számonkérő stílusán nem változtatott, az a továbbiakban nem tolerálható, a kar rendészeti egyenruhás jellege miatt sem.

[10] Az alperes 2019. szeptember 30-án írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperesi jogelődöt (iktatószáma: iktatószám), melyben a „projekt neve” projekt zárókonferenciájának szervezésével kapcsolatosan a szabályoknak nem megfelelő eljárást rótt a terhére. Ebben rögzítette, hogy a felperesi jogelőd anélkül tájékoztatta a rendezvény szervezőjét a rendezvény megtarthatóságáról és az ingyenes helyszín biztosításáról, hogy az igény tárgyában az előírt egyetemi eljárás lezajlott volna és a rektori tanács támogató döntést hozott volna. Az intézkedéssel szemben a felperesi jogelőd jogorvoslással nem élt.

[11] Az alperes a 2019. október 17-én kelt rendkívüli felmentéssel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdés g) pontja, és 33/A. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján megszüntette a felperesi jogelőd közalkalmazotti jogviszonyát. Indokolásként rögzítette, hogy a felperesi jogelőd 2019. szeptember 27-én az alperes oktatási központjának ebédlőjében három vezető beosztású kollégája és kar több hallgatója (tisztjelöltje) előtt számonkérte dr. tanú4 osztályvezetőt, hogy miért nem küldte ki kollégájával a Neptun rendszeren keresztül a hallgatóknak az általa szervezett rendezvényre vonatkozó felhívást. Az osztályvezető tájékoztatását követően – miszerint ehhez a kar vezetése nem járult hozzá – felállva az asztalt csapkodva hangosan kijelentette, hogy „Kapja be a dékán!”. A nyilvánosan tanúsított viselkedés és jól hallhatóan tett kijelentés a jelenlévőkben megbotránkozást keltett, valamint nagymértékben csorbította a dékán és ezen keresztül a kar, illetve az egész egyetem tekintélyét. A kijelentések a hallgatók felé is rossz színben tüntették fel a kar vezetőjét és a jelenlévő tisztjelöltek szocializációját súlyosan sértették. A felperesi jogelőd a Foglalkoztatási Szabályzat 49. § (2) bekezdés a) és c) pontját és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 8. § (3) bekezdését is sértették, mivel a felperesi jogelőd a véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő, veszélyeztető módon nem gyakorolhatta. Magatartása méltatlanná vált az alperes egyetemi tanárához, amely miatt jogviszonya fenntarthatatlanná vált. Az alperes a magatartás súlyának alátámasztásaként hivatkozott a 2019. szeptember 30. napján a „projekt neve” projekt zárórendezvényének szervezése során elkövetett szabálytalanságok miatt kiadott írásbeli figyelmeztetésre.

[12] felperesi jogelőd halála folytán a peres eljárás 2020. december 15-én félbeszakadt és a per a felperes jogutódja és alperes között folytatódott.

[13] Az elsőfokú bíróság a felperesi jogelőd közalkalmazotti jogviszonyának jogellenes megszüntetése miatti jogkövetkezmények alkalmazása és sérelemdíj megfizetése iránt indított keresetét részben találta megalapozottnak. Döntését a Kjt. 33/A. § (1) - (4) bekezdésére, 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 82. § (1), (3) és (4) bekezdésére, valamint a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, 2:43. § d) pontjára, 2:45. § (1) és (2) bekezdésére alapította.

[14] A közalkalmazotti jogviszony megszüntetése körében a rendkívüli felmentés indokainak valós voltát vizsgálva tanú3, tanú2 és dr. tanú4 egybehangzó tanúvallomása alapján megállapította, hogy 2019. szeptember 27-én a felperesi jogelőd részéről elhangzott az a kijelentés, hogy „Kapja be a dékán!”. A három tanú nyilatkozatában és a becsatolt feljegyzésből azt is megállapította, hogy ez a viselkedés megbotránkozást keltett az ottlévőkben és a felperesi jogelőd elnézést kért.

[15] Az említett tanúk vallomása azonban nem támasztotta alá, hogy az ebédlőben bárki más hallotta volna, hogy a felperesi jogelőd részéről mi hangzott el, vagy az milyen reakciót váltott ki. tanú6 a perbeli esemény idején az ebédlőben a szomszédos asztalnál ült hallgatók társaságában és tanúként úgy nyilatkozott, hogy semmit nem lehetett hallani a felperesi jogelőd által elmondottakból, kizárólag annyit látott, hogy mindenki feszült arccal

ült az asztalnál. Mindezek alapján megállapította, hogy alperes nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a felperesi jogelőd a jelenlévő tisztjelöltek szocializációját súlyosan sértette volna, illetve, hogy a hallgatók felé rossz színben tüntette fel a kar vezetőjét.

[16] Vizsgálva, hogy a felperesi jogelőd kijelentésével az Mt. 8. §-át megsértette-e, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése, a 14/2017. (VI.30.) Ab határozat, és az EBH2018.M.23. számú döntés alapján azt hangsúlyozta, hogy a felperesi jogelőd csak oly módon mondhatott véleményt, hogy annak tartalma, hangvétele, stílusa ne sértse a kollégáit, felettese, illetve a munkáltató jogos érdekét. Rámutatott, hogy a felperesi jogelőd, mint munkavállaló véleménynyilvánítási szabadsága állt szemben az alperes, mint munkáltató jóhírnévhez fűződő jogával.

[17] Annak meghatározása érdekében, hogy perbeli esetben hol és hogyan teremthető meg e két versengő érdek közötti „tisztességes egyensúly”, az Emberi Jogok Európai Bírósága által a Herbai kontra Magyarország ügyben (no. 11608/15, 2020. február 5.) lefektetett tesztet hívta segítségül. Ennek megfelelően vizsgálta a szankcionált vélemény jellegét, a felperes motivációját, a közléssel az alperesnek okozott hátrányt és az alperes által alkalmazott joghátrány súlyát. Rámutatott, hogy az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (kihirdette az 1993. évi XXXI. törvény) 10. cikke tekintetében kimunkált kritériumok és összegző megállapítások a magyar bíróságok eljárása során is irányadóak, az alapjogokat érintő jogvitákban olyan iránymutatást jelentenek, amelyre a nemzeti jogalkalmazónak az eljárása során figyelemmel kell lennie.

[18] Megállapította, hogy a felperesi jogelőd a tanulmányi osztály vezetőjével egyeztetett arról, hogy a Neptun rendszerben a részvételével tartott, „projekt neve” konferencia regisztrációja a hallgatók felé megküldése kerüljön. Erre figyelemmel számított a hallgatók részvételére a konferencián, ahol azt tapasztalta, hogy az egyetemről nem jelent meg senki. Visszaérkezését követően kapott tájékoztatást kollégájától, hogy a Kar dékánja nem járult hozzá a rendezvény linkjének megküldéséhez. Dr. tanú4 tanúvallomása alapján megállapította, hogy a tanú és a dékáni hivatal sem tájékoztatta erről a felperesi jogelődöt. A felperesi jogelőd ellenben úgy tudta, hogy az alperes rektora a rendezvény szervezőjét arról értesítette, hogy a hallgatók jelen lehetnek.

[19] Mindezen előzmények figyelembevételével úgy foglalt állást, hogy felperesi jogelőd magatartása egy hangos vélemény kifejezésével érzelmi reakció volt, mely egy általa nem tudott döntésre és annak nem ismert indokára vonatkozott. A felperesi jogelőd ugyanis azzal tisztában volt, hogy az alperes hierarchizált katonai szervezetében az utasítás megtagadása kiemelt jelentőséggel bír, az állomány tagjait szigorúbb szabályok kötik, de ez az elvárás valamennyi jogviszonyban irányadó. Motivációja ezzel volt összefüggésben, tudata azt fogta át, hogy a rektor döntését a dékán felülbírált és erről tájékoztatást nem kapott, mindez még inkább indokolta hirtelen felindulását, mivel az előzményekből arra következtetett, hogy a hallgatók részt fognak venni a konferencián. Így megállapította, hogy a felperesi jogelőd véleménynyilvánítása nem személyes ellenérzésből, sértettségből, vagy

anyagi érdekből történt, hanem egy utasítás általa vélt megtagadásához kapcsolódó ellenérzésből, amely az alperes hierarchizált rendszerében nem elfogadható.

[20] Annak vizsgálata során, hogy a közléssel a felperesi jogelőd kárt okozott-e a munkáltatónak, értékelte, hogy a felperesi jogelőd által elmondottakat a közvetlenül jelenlévő három személy hallotta, a közlés nem nagy nyilvánosság előtt történt, negatív reakciót a jelenlévőkön kívül nem váltott ki és figyelembe vette, hogy a felperesi jogelőd rögtön elnézést is kért, tehát maga sem gondolta ezt helyénvalónak. tanú5 tanúvallomása megerősítette, hogy a felperesi jogelőd részéről ez a reakció nem volt szokványos, korábban soha nem fordult elő. Nem merült fel adat arra, hogy az alperes dékánjának vezetői tekintélyét ezen egyszeri, köznyelvben gyakran felháborodás kifejezésére átvitt értelemben használatos kijelentés bármilyen mértékben csorbította volna.

[21] Figyelembe vette, hogy a felperesi jogelőd 1993-tól állt jogviszonyban az alperesnél, munkavégzésével probléma nem merült fel, ellenben számos elismerést kapott. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a rendkívüli felmentés, mint a legsúlyosabb munkáltatói intézkedés nem tekinthető arányosnak, az alperes jogellenesen korlátozta a felperesi jogelőd véleménynyilvánítási szabadságát.

[22] Rámutatott, hogy a rendkívüli felmentésben hivatkozott magatartást ugyan az alperes bizalomvesztésnek is minősítette, jogszerű indokként azonban csak akkor szolgálhatott volna, ha a hivatkozott magatartás objektíve teszi folytathatatlanná a jogviszonyt. Ez a körülmény a perben nem állott fenn. Arra figyelemmel, hogy az írásbeli figyelmeztetés és a rendkívüli felmentés nem azonos jellegű kötelezettségszegést jelentettek, az előbbivel kapcsolatos tényelődadások érdemi vizsgálatát mellőzte. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes a felperesi jogelőd közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, így az alperes által nem vitatottösszecszerűségben marasztalta az alperest a jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei körében.

[23] A felperes becsület és jóhírnév megsértésére alapított személyiségi jogsértés miatti sérelemdíj iránti igényét nem találta megalapozottnak. Rámutatott, hogy a bizonyítási eljárásban igazolást nyert, hogy a felperesi jogelőd részéről elhangzott a „Kapja be a dékán!” kijelentés, ezért a rendkívüli felmentésben az alperes nem állított valótlan tényt. A felperesi jogelőd az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem bizonyította, hogy szakmai körökben széles felháborodást váltott ki és különböző médiumokba kikerült a felmentés indoka a munkáltató magatartására visszavezethetően.

[24] Az alperes dékánjának a rektorhoz küldött levelében foglaltakat a dékán véleménynyilvánításaként vizsgálta, és megállapította, hogy annak kifejezésmódja és formája nem volt indokolatlanul bántó, és figyelemmel arra, hogy kizárólag a rektor számára készült, nem volt alkalmas a felperesi jogelőd társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására sem. Hangsúlyozta, hogy az oktatás és a pályázat szervezése az alperes diszkrecionális

jogkörébe tartozott, a véleménynyilvánítás önmagában nem jogsértő, ha az abban foglalt megállapítással nem mindenki ért egyet. Mindezek alapján a személyiségi jogsértés körében előadottakat nem találta megalapozottnak.

[25] Mellőzte tanú7, hallgató és tanúl tanúkénti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványokat, mert azok nem a rendkívüli felmentésben rögzített kötelezettségszegésekre vonatkoztak. Arra figyelemmel pedig, hogy az írásbeli figyelmeztetés vizsgálata a per tárgyát nem képezte, ahogy a felperesi jogelőd alperessel való kapcsolata sem, mellőzte társaság vezetője és tanú8 tanúkénti meghallgatását is.

[26] A pertárgy értékét 6.200.000 forintban állapította meg, felperes 84 %-os pernyertességére és 16 %-os pervesztességére figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján a részleges pernyertesség szerint határozott a perköltség viseléséről. Annak mértékét a 32/2003. (VII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg. A pernyertesség-pervesztesség alapján határozott a perrel felmerült tanúdíj viseléséről. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint számított illeték viselése körében a pervesztes rész vonatkozásában kötelezte a felperest annak viselésére, míg az alperes terhére eső rész körében az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentességre figyelemmel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján rendelkezett annak állam általi viseléséről.

Az alperes fellebbezése

[27] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte, első- és másodfokú perköltség igény érvényesítése mellett.

[28] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütközően részben tévesen, a tanúvallomásokkal ellentétesen állapította meg a tényállást, így a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétes az, hogy a felperesi jogelőd „felkérte volna” dr. tanulmányi osztály vezető a rendezvény meghívójának közzétételére. Ezt dr. tanú4 maga ajánlotta fel a felperesi jogelőd részére, a felperesi jogelőd nem volt aktív szereplője a rendezvény népszerűsítésének és annak érdekében önálló lépéseket egyáltalán nem tett. Kifejezetten önhibájára vezethető vissza, hogy utóbb csatlódott a rendezvény kapcsán a hallgatói részvétel elmaradása tekintetében. A felperesi jogelőd a személyes meghallgatása során maga is úgy nyilatkozott, hogy a megkeresés tárgya nem kifejezetten a rendezvény meghívójával állt összefüggésben. Nem áll rendelkezésre peradat arra nézve, hogy a kérelmét írásban is megerősítette volna a felperesi jogelőd. Dr. tanú4 tanú elmondta, hogy a Neptunban való közzététel egy plusz csatornája a tájékoztatásnak, a javaslata kifejezetten a tájékoztatás szélesítésére vonatkozott.

[29] Az elsőfokú bíróság aránytalanul nagy szerepet és jogi jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, miszerint a felperesi jogelőd „kérdése”, valamint a rektor részéről a hallgatói részvétel engedélyezése ellenére dr. tanú4 nem tette közzé a Neptunban a rendezvény meghívóját, majd utóbb ezen tényről a felperesi jogelődöt nem tájékoztatták. Egyáltalán nem értékelte, hogy a perben bizonyításra került az, hogy a felperesi jogelőd a konferencia szervezése körében a hivatali utat nem tartotta be, a konferencia hallgatók irányába történő népszerűsítése körében nem tett szabályszerű lépéseket, dr. tanulmányi osztály vezetőől érkező felajánlás elfogadásán túl egyáltalán nem tett lépéseket, sőt, utóbb sem követte nyomon annak alakulását. A felperesi jogelőd a kötelezettségszegő magatartást kifejezetten azt követően tanúsította, hogy a konferenciaszervezés körében megteendő lépéseket elmulasztotta, saját mulasztása vezetett oda, hogy jelentőséggel bírjon a meghívónak a Neptunban való kiküldése, illetve ennek elmaradása. tanú2 és munkatárs2 tanúk egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a külsős rendezvényekkel kapcsolatos intézkedések megtétele a felperesi jogelőd feladatkörébe tartozott volna. Az, hogy a hallgatók nem vettek részt a konferencián nagyobb részben nem a dékán és rektor közötti ellentétes kommunikációra, hanem a felperes mulasztására vezethető vissza. Azt is értékelni kellett volna, hogy dr. tanú4 a felperesi jogelőd kötelezettségszegő magatartásának tanúsításakor szembesült a felperes intézkedéseinek elmaradásáról, és mindezek okán nem csorbitja a rendkívüli felmentés arányosságát az, hogy korábban a közzététel elmaradásáról a felperesi jogelőd nem kapott tájékoztatást.

[30] Ugyancsak a tanúvallomásokkal ellentétesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi jogelőd kötelezettségszegő magatartása mögött az a belső indítatás húzódott, hogy a dékán szembehelyezkedett a rektor utasításával a magas fokú hierarchiai rendszerben működő alperesi intézménynél. A tanúvallomásokból bizonyítást nyert, hogy a felperesi jogelőd számára a szolgálati út betartása nem bírt jelentőséggel, ezért számára ennek megsértése aligha jelenthetett érzelmi feldúltságot. Több tanú is megerősítette azt, hogy a felperesi jogelődnek a hierarchiai rend megtartásával és a szabálykövetéssel nehézségei voltak. Az elsőfokú bíróság nem tehetett volna megalapozott kijelentést a felperesi jogelőd belső motivációjára, érzelmi állapotára. Nem merült fel peradat, hogy ténylegesen mely körülmény volt az indító ok, amely kiváltotta a felperesi jogelőd kötelezettségszegő magatartását, ez kizárólag spekuláció volt az elsőfokú bíróság részéről.

[31] tanú2 tanú elmondta, hogy a rendezvények engedélyezése nem a rektor, hanem a dékán hatáskörébe tartozott, s a rektornak a konferencia külsős közreműködői felé a hallgató részvételt támogató levele egyfajta személyes szándéknyilatkozatként értékelhető. Ezért a felperesi jogelőd belső motivációja, érzelmi állapota egyébként sem lenne alkalmas arra, hogy a kötelezettségszegő magatartását tőle elvárható magatartássá és jelentéktelen kötelezettségszegéssé minősítse.

[32] Az elsőfokú bíróság a kötelezettségszegés súlyát, minősített jellegét egyáltalán nem vizsgálta, holott az az alperesi döntéshozatalban kifejezett jelentőséggel bírt. Dr. tanú4 tanúvallomásából megállapítható, hogy a felperesi jogelőd nem az ebédlőben értesült a

tájékoztató kiküldésének elmaradásáról, ezért ideje és módja lett volna megfontolni az esetleges számonkérést. Kiemelt jelentősége van az alperesi intézményben a hallgatók nevelésének, rendészeti szocializációjának, a perbeli kötelezettségszegő magatartás pedig a zsúfolt, nagyméretű ebédlőben történt. A felperesi jogelőd megbotránkoztatást és erős ellenérzést kiváltó viselkedését a jelenlévő személyek tanúvallomása egyértelműen megerősítette. tanú6 tanúvallomásából alappal nem vonható le az a következtetés, hogy a konfliktus „visszafogott” lett volna az ebédlőben, illetve, hogy ne keltett volna megbotránkoztatást, illetve ne hallották volna más jelenlévő személyek. Arra lehet következtetni a tanúvallomásból, hogy tanú6 a hallgatókkal csak a konfliktusjelenet lezárását követően érkezett az ebédlőbe, hiszen elmondta a tanú, hogy „mindenki feszült arccal ült”. A felperesi jogelőd magatartásának volumenével, intenzitásával, súlyára tanú6 ezért nem tudott nyilatkozatot tenni, de ez nem eredményezi azt, hogy a rendkívüli felmentésben megjelöltek valótlanként lennének.

[33] munkatárs2 és tanú6 megerősítették, hogy hallomásból, folyosói pletykákból értesültek az ebédlői incidensről, vagyis az elhangzottak nem kizárólag a közvetlenül jelen lévő három személy számára váltak ismertté. A jelenlévők egybehangzóan nyilatkoztak, hogy a felperesi jogelőd emelt hangon kiabálva beszélt, fellépése az asztalcsapkodásig fajult. Mindezekből következik, hogy a kötelezettségszegés nagy nyilvánosság előtt történt. A felperesi jogelődnek az ebédlőbe belépve számolnia kellett azzal, hogy megnyilvánulását bárki láthatja, hallhatja, ezzel nem törődve fejtette indulatos, megbotránkoztatást keltő magatartását. Az a körülmény, hogy tényleges kihez, milyen módon ért el a kötelezettségszegő magatartás, és méréssel igazoltan szocializációs kárt esetleg nem okozott, nem csökkenti a kötelezettségszegés súlyát, ahogy azt sem, hogy bár a közvetlen jelenlévőktől elnézést kért a felperesi jogelőd, nyilvános körben ezt nem tette meg.

[34] Az alperes döntésének meghozatalakor körütekintően járt el, és intézkedését megismert tényekre alapította, ellenben a felrótt kötelezettségszegés esetében a kár nem tényállási elem. A tekintély csorbítása és a jelenlévő tisztjelöltek szocializációjának súlyos sértése nem eredménnyel járó cselekményként került megjelölésre, konkrét kár bekövetkeztét nem róta a felperesi jogelőd terhére. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontja szerint értékelni kellett volna azt, hogy a közléssel a felperesi jogelőd kárt okozott-e, a Pp 237. § szerinti anyagi pervezetést kellett volna adni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[35] A felperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

[36] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesi jogelőd közalkalmazotti jogviszonyát. Az alperes állításával ellentétben az egyszeri, a körülmények ismeretében méltányolható felindulásból

tett kijelentése nem volt alkalmas az egyetem, a kar, vagy a dékán tekintélyének csorbítására. Két egyetemi oktató közötti szóváltás zajlott le, annak kizárólag a közvetlen közelükben helyet foglalók voltak a fültanúi. Az asztal túlsó végében sem hallották a kijelentést, nemhogy a jelentős méretű étkezőben, illetve a kijelentés utóhatásairól sem sikerült bizonyítékot felmutatni. Így nem állapítható meg, hogy a felperesi jogelőd magatartása kihatott volna a jövőbeli tisztek szocializációjára. Ellenben az alkalmazott munkáltatói intézkedés volt az, amely az egyetemi polgárság és oktatói kar részéről szóbeszédet alapozott meg. Tény az is, hogy a vitában érintett másik egyetemi oktató saját magától nem tartotta olyan súlyúnak a kijelentéseket, hogy bármilyen intézkedést, jelentést kezdeményezzen.

[37] Álláspontja szerint a bizonyítás eredményének felülmérlegelését megalapozatlanul kérte a fellebbezésében az alperes. A jogsértés súlya és következménye vonatkozásában értékelni kell a felperesi jogelőd jogviszonyának időtartamát, azt, hogy az alatt kifogás munkavégzésével kapcsolatosan nem merült fel a jelen ügy kivételével. A felperesi jogelőd tudományos fokozattal rendelkezett, több vezető beosztást látott el, jogviszonya alatt számos magyar és nemzetközi elismerésben és kitüntetésben részesült, minősítése is kiváló volt. Az alperes eljárása folytán minden egyetemi tevékenységből kizárásra került, így az Európai Unió közös projektből, és a doktori iskola keretében folytatott oktatói tevékenységből is. Utalt továbbá a Kúria 5/2017 (XI.28.) KMK véleményében foglaltakra is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételei

[38] Az alperes fenntartotta fellebbezésében foglaltakat és hangsúlyozta, hogy a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütközően értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményét, ennek megjelölésére a fellebbezésében megalapozottan került sor. A felperes alaptalanul hivatkozott a felmentésben foglaltak valótlanságára, határozottan vitatta, hogy két egyetemi oktató közötti szóváltásként lenne minősíthető a felperesi jogelőd magatartása és valótlannul vont le a felperes azt a következtetést tanú6 tanúvallomásából, hogy az asztal túlsó végén sem hallották a kijelentést. A felperesi jogelőd magatartása nem kizárólag a közvetlenül jelen lévő három személy számára vált ismertté, és a jelentések megtétele során a szolgálati utat be kellett tartani. Ezért a felperes rosszhiszeműen igyekszik azt a hamis látszatot kelteni, mintha dr. tanú4 nem tartotta volna elég súlyúnak a felperesi jogelőd magatartását ahhoz, hogy jelentést tegyen arról. Az elsőfokú bíróság a kötelezettségszegés súlyát egyáltalán nem értékelte, ekörben mind a megsértett kötelezettségek jellegét és az alperesi egyetem tisztképző tevékenységből fakadó többleteltvárásait, a kötelezettségszegés módját és szándékosságát is figyelmen kívül hagyta, kizárólag egyéb körülményeket, így a felperesi jogelődnek saját meglátása szerint vélelmezett belső motivációját értékelte. A felperes megalapozatlanul hivatkozott a Kúria 5/2017 (XI.28.) KMK véleményében foglaltakra, mivel joggal való visszaélés körében nem terjesztett elő kereseti kérelmet, így annak vizsgálata nem képezhette a per tárgyát.

A másodfokú bíróság döntése

[39] A fellebbezés nem alapos.

[40] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, a bizonyítékok helytálló, a Pp. 279. §-ának megfelelő értékelésével a jogszabályoknak megfelelő következtetéseket vont le a perbeli közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése körében, döntésével a másodfokú bíróság az indokolás alábbi pontosítása mellett egyetértett.

[41] A Pp. 371. § (1) bekezdés a) - d) pontjában foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait a fél által megjelölt jogszabálysértések szabják meg (BDT2019.4084.) Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott jogszabálysértések alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság határozatát.

[42] A másodfokú eljárásban vitatott volt a rendkívüli felmentésben megjelölt kötelezettségszegés jelentős mértéke, e mellett az alperes fellebbezésében eljárási jogszabálysértésekre is hivatkozott.

[43] A Kjt. 33/A. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott a jogviszonyából eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ez a törvényi tényállás konjunktív feltételeket tartalmaz, vagyis az abban foglalt valamennyi elem megvalósulása esetén van lehetőség a közalkalmazotti jogviszony szankciós jellegű megszüntetésére. Az, hogy az adott magatartás megfelel-e a rendkívüli felmentéssel szemben támasztott követelményeknek, mindig a konkrét ügy ismeretében dönthető el.

[44] A perbeli esetben az alperes a rendkívüli felmentésben a 2019. szeptember 27-én az alperes ebédlőjében tanúsított felperesi magatartás összességét tekintette olyan jellegű közalkalmazotti kötelezettségszegésnek, amely a jogviszony megszüntetésre vonatkozó intézkedését tette szükségessé.

[45] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokkal összhangban állapította meg, hogy a felperesi jogelőd dr. tanú4sal a perbeli konferencia meghívójával kapcsolatban szóban egyeztetett, majd azt követően írásban emailben is megküldte nemcsak a tanulmányi osztály vezetőjének, hanem az ott dolgozó munkatárs1nak is azt a szöveget, amit a Neptun rendszerbe kért feltölteni. A felperesi jogelőd emailje – tartalmából következően – az alperesi állásponttal szemben egyértelműen a közzétételre vonatkozó kérelemként értelmezhető. Annak a körülménynek nem volt jelentősége, hogy az egyeztetést és a közzétételt a felperesi jogelőd kezdeményezte-e, mivel dr. tanú4 a 2019. október 2-án kelt feljegyzéséből kitűnik,

hogy a tanulmányi osztály vezetőjeként az intézkedést el is kezdte a közzététellel kapcsolatosan, utóbb észlelt akadályát azonban a felperesi jogelőddel az alperes – nem vitatottan – nem közölte. Továbbá az alperes rektora is azt jelezte, hogy a hallgatók részvételére számíthatnak a konferencián.

[46] Mindezekből jogszerűen vont le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a felperesi jogelőd egészen 2019. szeptember 27-én kb. 12.00 óráig arról bírt tudomással, hogy a tanulmányi osztály vezetőjével folytatott egyeztetés alapján a hallgatók felé a konferencia meghívója a Neptun rendszerben kiküldetésre került azzal összhangban, hogy a hallgatók részvételét a rektor is egyértelműen támogatta. Ennek megítélését az nem befolyásolta, hogy a felperesi jogelődnek esetlegesen milyen további lehetőségei lettek volna a rendezvény népszerűsítésére.

[47] A „projekt neve” project konferenciáját nem az alperes szervezte, az külső rendezvény volt, ezért a perbeli esetben nem volt jelentősége annak, hogy a felperesi jogelőd a konferencia szervezésével összefüggésben szabályosan járt-e el, ahogy annak sem, hogy a hallgatók milyen arányban olvassák a Neptun rendszerben kiküldött üzeneteket. A felperesi jogelőd magatartásának vizsgálatakor kizárólag az a körülmény bírt jelentőséggel, hogy a hallgatók előre leegyeztetett, Neptun rendszer szerinti értesítése megtörtént-e. Dr. tanú⁴ a dékánnak írt feljegyzésében rögzítette és tanúvallomásában sem vitatta, hogy a felperesi jogelődnek ígéretet tett a közzétételre, ezért a felperesi jogelőd a kölcsönös együttműködés keretében alappal bízhatott az egyeztetéstől eltérő információ esetén abban, hogy arról tájékoztatást kap. A felperesi jogelőd ezen előzményeket követően a rendezvényen azzal szembesült, hogy a hallgatók nem jelentek meg, majd munkatársától arról szerzett értesülést, hogy a rektor ugyan a hallgatók részvételéről biztosította a szervezőket, de a dékán az előzetes tájékoztató kiküldését nem engedélyezte. Mindezeket kívánta haladéktalanul tisztázni a tanulmányi osztály vezetőjével. Az elsőfokú bíróság a felperesi jogelőd reakcióját, feldúlt érzelmi állapotát az előzmények és a személyes meghallgatása során tett előadása alapján állapította meg. A perben nem merült fel más körülmény, adat, ami ettől eltérő okot, belső motivációt igazolt volna.

[48] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményét helytállóan értékelte és állapította meg azt, hogy a felperes kijelentéseit az ebédlőben az asztalnál ülő három személyen kívül más nem hallotta, ettől ellentéteset az alperes igazolni nem tudott. tanú⁶ kizárólag arról tudott beszámolni, hogy az asztalnál mindenki feszült arccal ült, de a vele lévő hallgatók sem hallottak semmit. A tanú utólag is összezördülésről szerzett tudomást, annak indoka és körülményei nem jutottak el hozzá. A tanú arról sem tett említést, hogy a hallgatók megbotránkoztató viselkedést tapasztaltak volna. tanú⁵ tanú hallomásból, a konkrét kifejezések ismerete nélkül arról értesült, hogy a felperes az asztalra csapott és sértő szavakkal illette a dékánt. A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a bizonyítékok nem támasztották alá, hogy az ebédlőben történekről az egyetemi polgárság tudomást szerzett és a felperesi jogelőd a hallgatók felé rossz színben tüntette fel a kar vezetőjét. Ezáltal az a felmentési indok sem minősült valóságnak, hogy a felperesi jogelőd magatartása a jelenlévő tisztjelöltek szocializációját súlyosan sértette.

[49] Az elsőfokú bíróság a jelenlévők egybehangzó tanúvallomása alapján megállapította, hogy a rendkívüli felmentés azon indoka valós, hogy a felperesi jogelőd többször az asztalra csapott, használta a „Kapja be a dékán!” kifejezést és ez mindhárójukat megbotránkoztatta. Az alperes ezzel összefüggésben a felmentésben állította, hogy a felperesi jogelőd a véleménynyilvánítás kereteit túllépte és sértette a munkáltató jóhírnevét, szervezeti érdekeit. A véleménynyilvánítás jogának védelme nem korlátlan, mások emberi méltóságát a munkahelyen sem sértheti, ahogy a munkáltató jogos érdekét sem. Ezért az elsőfokú bíróság által ennek vizsgálatánál alkalmazott szempontrendszert, kritériumokat nem kellett alkalmazni.

[50] Ugyanakkor a bírói gyakorlat értelmében a rendkívüli felmentés jogszerűségének vizsgálata során az adott tényállás elemeitől nem lehet eltekinteni, minden esetben a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kell állást foglalni arról, hogy a törvényi tényállás valamennyi eleme megvalósult-e (Kúria az Mfv.IV.10.112/2021/4.). E körben kell értékelni a szándékosság, illetve súlyos gondatlanság és a kötelezettségszegés lényeges voltát, mindezek vizsgálata és értékelése az elsőfokú ítéletből megállapítható volt.

[51] A felperesi jogelőd nem vitatottan a munkahelyen meg nem engedhető szófordulatot használt és ahogy arra a Kúria is utalt az említett határozatában, az emberek közötti kapcsolatokban – így a munkahelyen is – előfordul, hogy egymás között, jelen nem lévő harmadik személyre, vagy személyekre kifogásolható kijelentések, sértő megjegyzések hangzanak el. A perbeli esetben a kar dékánjára tett megjegyzés ugyan erősen kifogásolható volt, és a véleménynyilvánítás keretében sem megengedhető, de azt a felperesi jogelőd a megjegyzéssel nem érintett kollégák előtt, az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt, a fentebb részletezett körülményekre figyelemmel indulatból tette meg. A felperesi jogelőd nem vitatottan azonnal elnézést is kért a meg nem engedhető szófordulat használatáért. Mivel bizonyítottan a jelenlévő három személy hallotta mindezt, az ettől ellentétes állításuk csak feltételezésnek minősült, ezért a fellebbezésben megalapozatlanul kérte értékelni az alperes a nyilvános bocsánatkérés elmaradását.

[52] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozottakkal ellentétben a felperesi kötelezettségszegés kapcsán vizsgálata annak súlyát, jelentős mértékét is. Figyelembe vette, hogy a felperesi jogelőd kifogásolt érzelmi reakciója a jelenlévő három személyben megbotránkozást váltott ki, nem felelt meg az általános, munkahelyen a munkatársakkal tanúsítandó magatartásnak. Értékelte az eset összes körülményénél azt, hogy a kar vezetőjével szemben távollétében, azaz nem közvetlenül élt a meg nem engedhető kifejezéssel. Azáltal, hogy a felperesi jogelőd magatartása a munkavégzésben nem okozott fennakadást, nem akadályozta a munkafeladatok hatékony teljesítését, a kötelezettségszegés a bírói gyakorlat szerint nem tekinthető jelentős mértékűnek. Az elsőfokú bíróság a felperesi jogelőd magatartásával összefüggésben a kár bekövetkeztét nem „klasszikus tényállási elemként” vizsgálta, hanem a rendkívüli felmentés konjunktív feltételeinek megvalósulását vette számba. Így a kötelezettségszegés súlyát, az alperes szervezére gyakorolt hatását és az alkalmazott intézkedés arányosságát értékelte, az anyagi pervezetés erre figyelemmel

szükségtelen volt. Helyesen volt figyelemmel a felperesi jogelőd jogviszonyának kiemelkedően hosszú időtartamára, arra, hogy korábban nem megfelelő kommunikáció miatt a munkáltató részéről szankcióban nem részesült és azonnal próbálta korrigálni a meggondolatlan, fokozott érzelmi állapotban tett helytelen kijelentését. Mindezek alapján helytállóan állapította meg, hogy az alperes által alkalmazott, a foglalkoztatási jogviszonyt érintő legsúlyosabb intézkedés nem állt arányban a felperesi jogelőd kötelezettségszegésével. Megjegyzi továbbá a másodfokú bíróság, hogy a felperes a perben joggal való visszaélésre nem hivatkozott, így e körben a másodfokú bíróságnak nem kellett állást foglalnia.

[53] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezésben megjelölt eljárási jogszabálysértést sem észlelt és az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[54] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes felperes másodfokú perköltségét megtéríteni. Ennek összegét a fellebbezéssel érintett követelés (5.200.000 forint) alapul vételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

[55] A le nem rótt, Itv. 46.§ (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti teljes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad.

[56] A fellebbezést az ítélőtábla a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. október 18.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...